

MÜHÜRLÜ

Dave Packer konuşmayı keseli dört saat olmuştu. Kasım ayının ortasındaki bir pazartesi sabahı sosyal bilgiler dersinin ortasındaydı. Laketon İlköğretim Okulu da New Jersey eyaletinin ortasında, orta büyüklükte bir ilçenin ortasındaydı.

Dave'in dört saattir konuşmadan durmasının bir nedeni vardı, ama şimdi bunu anlatmanın sırası değil. Şimdi onun, sosyal bilgiler dersinin ortasında neyi fark ettiğine bakalım.

Dave, okulda konuşmadan durmanın *çok çok* zor olduğunu fark etti. Neden mi? Öğretmenler yüzünden. Çünkü 11:35'te öğretmenleri Bayan Overby ellerini çırparak, "Çocuklar – çocuklar! Susun!" dedi. Sonra da önündeki listeye bakıp, "Dave ve Lynsey, sıra sizde," diye ekledi.

Bunun üzerine Dave, Lynsey'ye başıyla işaret edip yerinden kalktı. Hindistan konusundaki raporlarını sunma zamanıydı.

Ancak bu raporu sunmak Dave'in deneyinin bozulması demektir. Çünkü Dave bütün gün boyunca ağzını açmamayı deniyordu. Ta gün bite ne kadar ağzını mühürleyecek, üçü on geçe son zil çalana değin tek bir kelime dahi etmeyecekti. Dave'in sessiz kalmaya karar vermesinin nedeni... yok yok, bunu anlatmanın sırası değil hâlâ. Şimdi onun, rapor konusunda ne yaptığına bakalım.

Dave'le Lynsey sınıfın önüne geçtiler. Dave'in, Hindistan tarihini anlatarak sunuşu başlatması gerekiyordu. Dave bir elindeki notlara, bir Bayan Overby'e, bir sınıfa baktı ve ağzını açtı.

Ama konuşmadı.

Öksürdü. Dave on saniye kadar öksürdü. Sonra ağzını sildi, yine bir notlarına, bir Bayan Overby'e, bir sınıfa baktı, yine ağzını açtı ve... biraz daha öksürdü. Yüzü kıpkırmızı olup, iki büklüm olana değin öksürdü, öksürdü, öksürdü.

Lynsey çaresizlik içinde öylece duruyordu. Dave ona deneyinden söz etmediği için, tek yapabildiği onu izlemek ve korkunç öksürüğünü dinlemektir. Lynsey'nin gözü Dave'i zaten pek tut-

mazdı, ama o anda iyice gözünden düştü.

Öğretmen, Dave'in sorununu anladığını düşündü. Buna daha önce de tanık olmuştu –çok heyecanlanan çocuklar sınıfın önünde konuşma korkusuyla hastalanırlardı. Ama bu kez şaşırılmıştı, çünkü Dave hiç sıkılman bir çocuk değildi. Asla. Hatta, iş konuşmaya gelince, bu yılki beşinci sınıfların *hiçbiri* en ufak bir sıkılma ya da heyecanlanma belirtisi göstermiyordu. Asla.

Yine de öğretmen merhamete gelip, “En iyisi git biraz su iç. Siz ikiniz raporunuzu daha sonra sunarsınız,” dedi.

Lynsey, Dave'e nefret dolu bir bakış atıp, sırasına geri döndü.

Dave, Bayan Overby'i başıyla onayladı ve fazladan birkaç kez daha kısaca öksürüp, koşarak sınıfı terk etti.

Hazır Dave koridora çıkmış suyunu içerken, niçin dört saattir konuşmadığını, ama öncelikle, niçin sessiz olmaya karar verdiğini anlatmanın tam sırası.

Bir şey olduğunda, bunun genellikle basit bir açıklaması vardır. Ama o basit açıklama hemen hiçbir zaman hikâyenin tamamı değildir. Yine de, basit açıklama şöyle: Dave bir kitapta okudukları nedeniyle bütün bir gün boyunca konuşmaya karar vermişti.

Gördünüz mü? Çok basit ve gayet açık. Ama hikâyenin tamamı değil. Onun için az daha açalım.

Dave, sınıf arkadaşlarından biriyle Hindistan üzerine bir rapor hazırlayacaktı –uzun bir şey değil, yalnızca bazı temel bilgiler. Biraz tarihi, biraz yönetim biçimi, biraz coğrafyası ve sanayisi, biraz da Hint halkı ve kültürü üzerine. En fazla beş dakikalık.

Dave'in, raporu birlikte hazırlayacağı arkada-

şı Lynsey Burgess'tı ve ikisi de bu durumdan hoşnut değildi –Laketon İlköğretim Okulu'nda kızlarla erkekler arasında sorunlar vardı çünkü. Ama şimdi bunların da sırası değil.

Dave'le Lynsey, raporlarını *birlikte sunacak olmalarına* karşın, *birlikte hazırlamak istemedikleri* konusunda anlaşmışlardı. Dolayısıyla konuları paylaşıp, ayrı ayrı çalıştılar.

Dave iyi bir öğrenciydi; Hindistan üzerine iki kitap bulmuş ve kütüphaneden ödünç almıştı. İkisini de tamamıyla okumamıştı –*o kadar* da iyi bir öğrenci değildi. Ama ikisinden de parça parça okumuştü.

Dave'e göre, her iki kitabın da en ilginç bölümleri Hindistan'ın –biraz Amerika Birleşik Devletleri'nin yaptığı gibi– bağımsızlığını kazanışını, İngiltere'den ayrılıp bağımsız bir devlet oluşunu anlatan bölümlerdi.

Yine Dave'e göre, Hindistan'ın bağımsızlık öyküsünün en ilginç kişisi Mahatma Gandhi'ydi.

Dave, Gandhi'den çok etkilenmişti. Bu ufak sıska adam nerdeyse tek başına bütün Britanya ordusunu Hindistan'dan kovmuştu. Ama ne silah ne de kaba kuvvet kullanmıştı. Savaşını sözcükler ve fikirlerle vermişti. İnanılmaz bir öyküdü ve tamamen gerçektü.

Kitapların birinde Dave, Gandhi hakkında şunları okudu:

Gandhi, uzun yıllar boyunca, her haftanın bir günü hiç konuşmadı. Bunun, zihnini düzene sokmanın bir yolu olduğuna inanıyordu.

Dave bu bilgiyi perşembe öğleden sonra okumuştu; pazar günü sözlü raporunu hazırlarken bir kez daha okudu. O zaman, bunun –bütün bir gün tek kelime bile etmemenin– nasıl bir şey olacağını merak etti. Konuşmamak *kendi* zihnini de düzene sokar mıydı acaba!

Aslında Dave'in merak ettiği, “zihnini düzene sokmanın” ne demek olduğuydu. Konuşmamak kadar basit bir şey insan zihninin çalışma biçimini değiştirebilir miydi? Gandhi'ye iyi gelmiş olmalıydı, öyle görünüyordu. Ama New Jersey'li sıradan bir çocukta ne etki yaratırdı acaba?

Konuşmamak onu... daha akıllı yapar mıydı? Sonunda kesirleri anlar mıydı? Zihni daha düzenli olsa, bir cümleye baktığında hangi sözcüğün belirteç olduğunu –tahmin yerine– şıp diye anlar mıydı? Ya sporda? Daha düzenli zihne sahip biri daha iyi bir beyzbol oyuncusu olur muydu?

Zorlu sorular.

Dolayısıyla Dave ağzını mühürleyip bir deneme yapmaya karar verdi.

Peki, sessiz kalmakta zorlandı mı? Hem de nasıl, özellikle de işin başında –örneğin, arkadaşlarının Jetler takımının Şimşekler'e niye yenildiğini tartıştıkları otobüs durağına geldiğinde. Ancak, başla onaylayıp gülümseyerek, kaş çatıp omuz silkerek, baş sallayarak, başparmağı havaya kaldırarak ya da beşlik çıkararak ya da yalnızca elleri cebe sokup başka yöne dönerek susmanın pekâlâ mümkün olduğunu öğreniverdi. Sonuçta Dave, otobüs okula ulaşana kadar, konuşmadan idare etmenin yolunu bulmuş gibiydi.

İşte böyle. Neler olup bittiği biraz açıklık kazandı. En azından şimdilik bu kadarı yeterli. Ama fazlası da var. *Daima* fazlası vardır.

Şimdi yine, pazartesi günü sınıfta, sosyal bilgiler dersinin geri kalanını tek kelime etmeden tamamlayan Dave'le birlikteyiz. Ders bitiminde zil çalınca, beşinci sınıfların yemek saati gelmişti.

Yüz yirmi beşi aşkın öğrenci kafeteryaya doğru koşturmaya başladı. Oraya varır varmaz da, hepsi birden delice konuşmaya koyuldu –biri dışında hepsi.